

Čiernohronská železnica, n.o.

Hlavná 56, 976 52 Čierny Balog

tel./fax.: 048/61 91 500

Čierny Balog 10.3.2016

ČHŽ, n.o.

Výročná správa za rok 2015

1. Úvod

Čiernohronská železnica, nezisková organizácia /ČHŽ/ bola založená za účelom rozvoja a ochrany kultúrnej technickej pamiatky – Čiernohronskej železnice v Čiernom Balogu a zaregistrovaná na KÚ v Banskej Bystrici 18.9.2001 pod číslom 2001/07603. V súčasnosti je registrovaná Obvodným úradom v Banskej Bystrici, odborom všeobecnej vnútornej správy pod registračným číslom OVVS/NO-7/2001

2. Prehľad činnosti

V roku 2015 prevádzkovala ČHŽ, n.o. turistickú osobnú dopravu na úseku Chvatimech - Hronec – Čierny Balog – Vydrovo / Dobroč a späť (spolu 48 546 ks predaných cestovných lístkov, čo predstavuje 145 638 prepravených cestujúcich). Verejná osobná doprava ani pravidelná nákladná doprava neboli prevádzkované s výnimkou príležitostných prepráv občanov obce Čierny Balog (Fašiangy, futbalové stretnutia, Deň školy a pod.). Na činnosti ČHŽ sa opäť podieľali predovšetkým dobrovoľníci objemom 2 355 odpracovaných osobodní.

Počet cestujúcich zaznamenal tento rok nárast o cca 19 %, spôsobený na celom Slovensku predovšetkým globálnou politickou situáciou a strachom z cestovania – krajiny V4 sa stávajú bezpečnou zónou sveta... Útlm v segmente mimoriadnych jász a akcií pre firmy a obchodných partnerov už nepokračoval, zaznamenali sme jeho mierny nárast o 1,3 %. Návštevnosť ČHŽ rastie aj naďalej predovšetkým v segmente úsporných jednodenných rodinných výletov, pri pobytoých návštevníkoch sa výrazný spôsobom kladne prejavuje činnosť Klastra Horehronie - zaznamenávame opäť oživenie i pri návštevníkoch ktorí sa ubytujú v okolí na viac než 1 noc.

Opravy lokomotívneho a vozňového parku sa tento rok zamerali na zlepšenie výzoru interiérov i exteriérov vozňov, podarilo sa obložiť vnútorné steny ďalších dvoch vozňov Bax i pustili sme sa do prestavby riadiaceho vozňa z TREŽ na plnohodnotný reštauračný vozeň s priechodom do súpravy. Vzhľadom na „bezodkladnú nutnosť“ vrátenia zapožičaného osobného vozňa z PLŽ do depozitára Liptovského múzea na Pribiline (kde mimochodom doteraz stojí bez pohnutia a akéhokoľvek využitia tam, kde sme ho zložili...) sme museli začiatkom sezóny riešiť urýchlené dokončenie rekonštrukcie ďalšieho výletného vozňa pre historickú súpravu nášho „Storočného drevorúbačského vlaku“. Podarilo sa tak vytvoriť už tretí tzv. „kostravozeň“, ktorý pre svoju vzdušnosť cestujúcimi veľmi vyhľadávaný

predovšetkým v parnom lete. Súprava troch „kostravozňov“ sa súčasne stala pln priechodnou s možnosťou prepravy detských kočíkov, bicyklov a invalidných vozíkov. Svojou výškou a nízkou hmotnosťou sa hodí predovšetkým k našim malým parným lokomotívam Smoschewer a Joy. Pokračujeme i v obnovovaní náterov vozňov podľa nového grafického návrhu, ktoré sa stretáva s priaznivou odozvou u návštevníkov. Okrem motorovej lokomotívy RÁBA tak máme už natreté 3 vozne letnej súpravy a salónny vozeň. Začali sme s I. etapou generálnej obnovy pamiatkovo chránenej parnej lokomotívy „Kolbenka“, ktorú opäť podporilo grantom Ministerstvo kultúry SR.

Cestovný poriadok obsahoval znovu už tradičný každodenný pravidelný „storočný drevorúbačský vlak“ Chvatimech – Vydrovo skanzen a späť s historickou súpravou vedenou parnou lokomotívou. Tento spoj je „vlajkovou loďou ČHŽ“ premával i v tejto sezóne každodenne s bufetovým vozňom, „drevorúbačskými raňajkami“ i detským vozňom. Osvedčilo sa i pokračovanie pravidelného radenia malých parných lokomotív na vlaky smerom na Dobroč. Technický stav trate do Chvatimechu bude však pre budúci rok limitujúcim faktorom pre tvorbu cestovného poriadku a s veľkou pravdepodobnosťou už budeme musieť pristúpiť k obmedzeniu pravidelnej prevádzky v tomto úseku.

V obnove tratí sme pokračovali s našou snahou definitívne ukončiť generálnu opravu trate Čierny Balog – Vydrovo. Na konci tohto úseku by v budúcnosti mala byť vybudovaná Európska lesná škola, projekt jej výstavby však LSR, š.p. pozastavili a ani v tomto roku nedošlo ku zmene ich stanoviska. Realizácia projektu definitívnej konečnej stanice vo Vydrove bola navyše poznamenaná nedorozumením pri výrube stromov a z toho plynúcej pokute. Veríme že v budúcnosti sa podobných problémov už vyvarujeme. Potreba definitívneho ukončenia trate vo Vydrovskej doline tak zostala stále otvoreným problémom pri rokovaniach so štátnymi lesmi.

Na stanici Chvatimech udržiavame aj naďalej s vypätím všetkých síl hrubú stavbu nového objektu predajne cestovných lístkov a informácií a vyasfaltovanú odstavnú plochu parkoviska i nástupištia. Z finančných i organizačných dôvodov sa nepodarilo žiaľ nijako toto prostredie skultivovať, oceňujeme pomoc obce Podbrezová aspoň pri udržiavaní čistoty a poriadku. Stále hľadáme pre tento priestor zmysluplnú funkciu – napr. nástupné informačné centrum pre celé Horehronie, projekt Route 66, alebo niečo podobného. Sami investovanie, prevádzkovania a údržbu tohto priestoru dlhodobo nezvládneme.

Ostatná činnosť ČHŽ, n.o. bola zameraná už tradične na pokračovanie v obnove a rekonštrukcii objektov a zariadení Čiernohronskej železnice a vytváranie stále lepších podmienok pre návštevníkov a brigádnikov. V dielňach v Hronci a na stanici Čierny Balog sme opäť rozšírili technické prostriedky pre opravy i prevádzku lokomotív, v čiernom Balogu vzniklo nové II. a III. nástupište s vyvýšeným spevneným povrchom a vodným žeriavom. Po viacerých náročných rokovaniach s obcou Čierny Balog sa podarilo pripraviť k podpisu staronovú nájomnú zmluvu na výbuchom poškodenú budovu stanice v Čiernom Balogu, ktorú sme zachránili ako dobrovoľníci a o ktorú sa nepretržite staráme z vlastných zdrojov od roku 1983. Úplne zničená budova vrátane kancelárií ČHŽ sa tak začala z poistného plnenia a grantu Ministerstva kultúry postupne opravovať. Táto budova bola Čiernohronskej železnici po roku 2007 vedením obce Čierny Balog postupne ukradnutá a údajnú „zlatú baňu“ prevádzky staničnej reštaurácie prenajímala od roku 2007 obec sama. Z viny úplného zanedbania bezpečnostných predpisov nájomcom - prevádzkovateľom staničnej reštaurácie, došlo však 19.7.2014 k ohromnému výbuchu plynu v kuchyni, ktorého dôsledkom boli dvaja ťažko zranení a úplne zničená celá budova vrátane kancelárií ČHŽ. A to ešte môžeme hovoriť o veľkom šťastí – 15 min. po výbuchu vystúpilo z autobusov 70 detí školského výletu... ČHŽ tak prišla okrem „ukradnutej reštaurácie“ i o svoje kancelárie a technické zázemie prevádzky (dopravná kancelária, vysielačky, GPS). Behom jediného dňa a noci sme sa však za pomoci dobrovoľníkov a dobrých ľudí z obce presťahovali do spodnej budovy, kde vznikla v

rekordom čase provizórna kancelária riadenia prevádzky. Ubrali sme tým však z ubytovania dobrovoľníkov, ktorí sa po rokoch museli vrátiť k prespávaniu vo vagónikoch... Obnova zničenej pamiatkovo chránenej budovy staničky bude veľmi náročná a dlhodobá, sme však odhodlaní vykonať ju v čo najkratšom čase !

Podobná bola situácia v Hronci, kde nám aj napriek stále platnému Uzneseniu vlády SR č.6/1988 Lesy Slovenskej republiky, š.p. odmietli v roku 1994 odovzdať pôvodné dielne lesnej železnice a po rokoch vynútených nájmov a ťahaníc sme ich nakoniec museli v roku 2014 odkúpiť za cenu 65 485,- €. Spolu so zaplateným nájmom za ostatné roky vo výške 40 584,- € nás tak „naše“ dielne lesnej železnice stáli spolu **106 070,- € - veľká škoda týchto peňazí, mohli byť investované do ďalšieho rozvoja ČHŽ** – nezostáva nám však iné, než zarábať si takéto peniaze sezónou prevádzkou Národnej kultúrnej pamiatky... Ale aspoň sa už konečne – po 20-tich rokoch získané dielne v Hronci začínajú postupne meniť na múzeum a opravovňu historických - predovšetkým parných strojov. Zbytočne stratených 20 rokov budeme však len ťažko doháňať.

Zatiaľ bez akýchkoľvek zmien pokračuje i nepochopiteľne nespravodlivé a netransparentné pridelenie verejných financií - dotácií z obce pre ČHŽ v porovnaní s ostatnými subjektmi cestovného ruchu v obci (LSR, š.p., Vydra, o.z.), rovnako ako vynútené platenie nájmov v rozpore s Uznesením vlády SSR č.6/1988 štátnym lesom... – vid' tabuľky:

Tabuľka pridelených príspevkov pre CR z obecného rozpočtu v ostatných rokoch:

Organizácia:	2008 Sk	2009 Sk	2010 €	2011 €	2012 €	2013 €	2014 €	2015 €	Spolu za 8 rokov:
Lesnícky skanzen	210 000	210 000	6 900	6 900	6 900	5 000	5 000	5 000	49 500,- €
Vydra	130 000	200 000	5 000	5 000	4 000	4 000	4 000	4 000	36 900,- €
ČHŽ	120 000	120 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	26 000,- €

Tabuľka zaplatených nájmov a iných poplatkov štátnym lesom, ktoré ČHŽ musí platiť v rozpore s Uznesením vlády SSR č. 6/1988:

Pozemky pod a traťou žeriavom v Hronci	1992 – 2002	1820 Kčs/Sk/rok	20 020,- Sk
	2003 – 2007	12 333,- Sk/rok	61 665,- Sk
	2008 – 2014	24 666,- Sk/rok	172 662,- Sk
Pozemky pod traťou Hronec	2015	746,25 €	746,25 €
Depo a dielne v Hronci	2002 – 2003	3 000,- Sk/rok	6 000,- Sk
	2004 – 2009	172 645,- Sk/rok	1 035 870,- Sk
	2010 – 2014	1 200,- €/rok	6 000,- €
Odkúpenie dielní v Hronci	2014		65 458,- €
Múzeum Čierny Balog	2012 - 2015	225,- €/rok	900,- €
Spolu			116 131,25 €

Snažíme sa udržať aspoň dobrú spoluprácu s vedením obce vo veci využívania prác VPP a spoločným úsilím sme pokračovali v čistení Hrončianskej doliny i okolia rieky a trate ČHŽ smerom na Dobroč. Táto spolupráca je obojstranne výhodná a výsledky sú na prvý pohľad viditeľné. Pokračovaním projektu by malo dôjsť pri spolupráci s ostatnými obcami (Hronec, Valaská, Podbrezová) k celkovému revitalizovaniu Hrončianskej doliny a vybudovaniu cyklochodníka v celej dĺžke z Podbrezovej až po Čierny Balog. Príprava tohto

projektu nadväzuje i na našu už dlhoročnú spoluprácu so Slovenskou agentúrou pre cestovný ruch v Banskej Bystrici i Technickou univerzitou vo Zvolene. Pokračujeme v úspešnej reprezentácii Slovenska na medzinárodnom fóre – v roku 2013 získanú **Cenu za krajinu Slovenskej republiky**, udeľovanú Ministerstvom životného prostredia SR za prínos k tvorbe a ochrane pôvodnej krajiny sme úspešne doplnili v roku 2014 i celoeurópskym ocenením „**Europe Landscape Award**“, udeľovaným Radou Európy najúspešnejším projektom v rámci všetkých členských štátov EU a v roku 2015 úspešnou propagáciou železničky na medzinárodnej konferencii. V domácom prostredí obdržala v roku 2014 železnička vďaka návrhu skupiny poslancov **Cenu obce Čierny Balog**. Záchrana železničky si za ostatný čas získala uznanie aj rôznych iných organizácií – na Slovensku napríklad „**Sedem divov nášho kraja**“ i trojnásobný „**TOP 7 okresu Brezno**“ v kategórii naj organizácie, **Výročnú cenu časopisu Pamiatky a múzea** v roku 1995, v Európe prestížnu cenu **Európa Nostra** v roku 1993, celosvetovú **Fordovú cenu** v roku 1994, **Cenu za čin roka v cestovnom ruchu** za rok 2007 udeľovanú Združením turizmu, UMB Banská Bystrica a anglickej poradenskej firmy pre cestovný ruch L&R International Managment Development Ltd. Úspešne pokračuje i viacročná spolupráca s **Ministerstvom kultúry SR** – predovšetkým v oblasti získavania grantov na opravy našich historických lokomotív, rovnako pokračuje spolupráca s **Národným technickým múzeom v Prahe** vo veci dlhodobého prenájmu osobného vozňa Balm/ú.

Napriek všetkým pozitívam, úspechom a uznaniam však stále zostáva smutným konštatovaním fakt, že nebyť každoročného až neuveriteľne zanovitého nasadenia predovšetkým zahraničných dobrovoľníkov a občasnnej významnej grantovej finančnej pomoci opäť väčšinou zo zahraničia (Slovensko-švajčiarsky revolvingový fond, Maďarsko-slovenský cezhraničný projekt EU) – vzťah domácich zodpovedných inštitúcií k ČHŽ by železničku „pri živote“ neudržal... Pokiaľ nedôjde v budúcnosti k zásadnej zmene vzťahu predstaviteľov zodpovedných inštitúcií k železničke, predovšetkým vo finančnej oblasti, bude tak ako budú postupne starnúť a ubúdať jej dobrovoľníci postupne upadať i jej prevádzka. Ale možno až vtedy zistíme, čo strácame.

3. Ročná účtovná závierka a jej zhodnotenie

Ročná účtovná závierka tvorí prílohu tejto správy. Výnosy organizácie tvorili predovšetkým tržby z predaja služieb a príspevky od fyzických osôb + príspevok 2 % z dane, spolu vo výške 494 811 €. Náklady tvorili hlavne platby za služby, nákup materiálu, opravy, osobné náklady a energie vo výške 493 092 €. Celkový hospodársky výsledok po zdanení k 31.12.2015 bol 1 719,- €.

4. Výrok auditora k ročnej účtovnej uzávierke:

- vid'. Príloha: Audítorská správa

5. Prehľad peňažných príjmov a výdavkov:

Stav peňažných prostriedkov k 1.1.2015:	14 739,34 €
Príjmy:	
- Z hlavnej činnosti	339 621,16 €
- z verejnoprospešnej činnosti	250 096,52 €
- z dotácií	84 489,90 €
- z darov fyzických a právnických osôb	2 200,00 €
- z príspevky z podielu zaplatenej dane	2 834,74 €
- Z ekonomickej činnosti	33 600,55 €
- Prijaté pôžičky, finančné výpomoci	112 157,40 €
Príjmy spolu:	485 379,11 €
Výdaje:	
- na verejno-prospešnú činnosť	830 051,16 €
- na ekonomickú činnosť	22 071,98 €
- vrátenie pôžičiek, finančných výpomocí	223 770,80 €
Výdaje spolu:	493 786,60 €
Stav peňažných prostriedkov k 31.12.2014	6 331,85 €

6. Prehľad rozsahu príjmov (výnosov) v členení podľa zdrojov:

Zdroj príjmov (výnosov)	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	Spolu
Vlastné zdroje	237 041,19 €	22 893,77 €	259 934,96 €
- jazda vlakom	228 452,40 €		228 452,40 €
- tržby z ekonomickej činnosti		15 038,15 €	15 038,15 €
- tržby z predaja majetku	8 587,96 €	7 849,04 €	16 437,00 €
- ostatné výnosy	0,83 €	6,58 €	7,41 €
Dotácie, príspevky, dary na činnosť	264 421,66 €	- €	264 421,66 €
- dary, granty právnických osôb	2 500,00 €		2 500,00 €
- príspevky z podielu zaplatenej dane	3 331,37 €		3 331,37 €
- dotácie samospráva	3 400,00 €		3 400,00 €
- dotácie zo štátneho rozpočtu	71 748,15 €		71 748,15 €
- dotácie z fondov EÚ	183 442,14 €		183 442,14 €
Výnosy celkom:	501 462,85 €	22 893,77 €	524 356,62 €

7. Stav a pohyb majetku a záväzkov:

Pohyb majetku v účtovnom období roka 2015 bol nasledovný:

Majetok	Stav k 1.1.2014	Prírastky	Úbytky	Stav k 31.12.2014
Budovy	343 262,07 €		24 855,00 €	318 407,07 €
Hnuteľný majetok	2 568,40 €		1 143,00 €	1 425,40 €
Dopravné prostriedky	303 032,43 €	33 760,00 €	57 026,83 €	279 765,60 €
Ostatný dlhodobý majetok		3 166,00 €	308,00 €	2 858,00 €
Obstaranie DNM	8 300,00 €			8 300,00 €
Obstaranie DHM	116 559,63 €	125 424,00 €	36 926,00 €	205 057,63 €
Zásoby	52 269,94 €	26 981,10 €	31 624,34 €	47 626,70 €
Pokladnica	6 928,96 €	223 148,50 €	229 615,22 €	462,24 €
Ceniny	301,35 €	4 034,00 €	4 244,10 €	91,25 €
Bankové účty	7 810,38 €	1 352 822,52 €	1 354 763,29 €	5 869,61 €
Pohľadávky	424,90 €	49 540,45 €	47 704,00 €	2 261,35 €
Poskytnuté preddavky	1 269,76 €	10 754,21 €	6 813,97 €	5 210,00 €
Ostatné pohľadávky	1 766,71 €	1 305,00 €	1 605,00 €	1 466,71 €
Pohľadávky voči zamestnancom	118,94 €	28 905,22 €	29 024,16 €	- €
Pohľadávky voči ŠR	456,54 €	484 962,95 €	445 897,93 €	39 521,56 €
Náklady budúcich období	162,00 €	162,00 €	162,00 €	162,00 €
Príjmy budúcich období	17 757,81 €		17 757,81 €	- €
Majetok (aktíva) celkom:	862 989,82 €	2 344 965,95 €	2 289 470,65 €	918 485,12 €

Stav a pohyb záväzkov v roku 2015 bol nasledovný:

Záväzky	Stav k 1.1.2014	Prírastky	Úbytky	Stav k 31.12.2014
Finančné výpomocce	150 099,50 €	295 942,09 €	223 770,80 €	222 270,79 €
Dodávatelia	53 147,58 €	513 737,64 €	499 640,16 €	67 245,06 €
Rezervy	800,00 €		800,00 €	- €
Zamestnanci	322,92 €	11 448,63 €	11 445,06 €	326,49 €
Záväzky voči SP a ZP	8,05 €	4 302,23 €	4 125,89 €	184,39 €
Záväzky voči ŠR	39 843,49 €	40 776,17 €	64 667,79 €	15 951,87 €
Výnosy budúcich období	492 662,54 €	28 310,00 €	47 465,45 €	473 507,09 €
Záväzky celkom:	736 884,08 €	894 516,76 €	851 915,15 €	779 485,69 €

8. Organizačná štruktúra:

Správna rada pracovala v roku 2015 v zložení:

Igor Nemky – predseda
Radek Voigt - člen
František Gierl - člen

Revízorom bol:

Ing. arch. Vladimír Paško – člen

Dozorná rada:

Bc. Peter Siman
Peter Turňa
Zástupca LSR, š.p. OZ Čierny Balog

Riaditeľom bol:

Ing. Aleš Bílek

V roku 2015 organizácia mala priemerný prepočítaný počet zamestnancov 1,92, ostatné práce zaisťujú sezónny pracovníci DOVP, SZČO a dobrovoľníci.

Správu zostavil:

Čiernohronská železnica, n.o.
Hlavná 56, 978 52 Čierny Balog
IČO: 31908811 ①
DIČ: 2021637268

Ing. Aleš Bílek

riaditeľ ČHŽ